

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 20.05.1998
COM(1998) 295 def.

98/0193 (CNS)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

ertoe strekkende in de Gemeenschap een minimum van effectieve belastingheffing
op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rente te garanderen

(door de Commissie ingediend)

Toelichting

I. INLEIDING

Algemene overwegingen

1. In haar mededeling van 5 november 1997¹, getiteld "Een pakket om schadelijke belastingconcurrentie in de Europese Unie te bestrijden", bepleitte de Commissie de noodzaak van een op Europees niveau gecoördineerde actie ter bestrijding van schadelijke belastingconcurrentie om bepaalde doelstellingen te bereiken, zoals het reduceren van de nog bestaande verstoringen op de interne markt, het voorkomen dat belangrijke belastinginkomsten worden misgelopen en het omvormen van de belastingstructuren zodat deze gunstiger zijn voor de werkgelegenheid. De Raad Ecofin van 1 december 1997² heeft een uitvoerige beraadslaging gehouden op grond van deze mededeling; hij heeft ingestemd met de resolutie betreffende een gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen, een tekst over de belastingregeling voor spaargelden aangenomen als grondslag voor een richtlijn op dit gebied en de mening uitgesproken dat de Commissie een voorstel voor een richtlijn betreffende uitkeringen van interest en royalty's tussen ondernemingen moet indienen. Naar aanleiding van het akkoord van 1 december heeft de Commissie op 4 maart 1998³ haar goedkeuring gehecht aan een voorstel voor een richtlijn betreffende een gemeenschappelijke belastingregeling inzake betalingen van rente en royalty's tussen verbonden ondernemingen van verschillende lidstaten. Deze toelichting gaat over het voorstel voor een richtlijn om een minimum van effectieve belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de Gemeenschap te garanderen.
2. Hoe moeilijk het is een minimum van effectieve belastingheffing op rente in de Gemeenschap te verzekeren, werd steeds duidelijker naarmate voortgang werd gemaakt op het gebied van de liberalisatie van het kapitaalverkeer. Zoals bepaald bij Richtlijn 88/361/EEG van de Raad van 24 juni 1988⁴, dankzij welke het kapitaalverkeer volledig kon worden geliberaliseerd, heeft de Commissie op 10 februari 1989 een voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een stelsel van bronheffing op rente⁵ ingediend. Over dit voorstel tot invoering van een gemeenschappelijk stelsel van bronheffing op het gehele grondgebied van de Gemeenschap kon echter geen unanimitieit in de Raad worden bereikt. Het wordt tegelijk met de indiening van het huidige voorstel ingetrokken.

¹ COM (97) 564 def. van 5.11.1997

² PB C 2 van 6.1.1998, blz. 1.

³ COM (1998) 67 def. van 4.3.1998 en PB C 123 van 22.4.1998, blz. 9.

⁴ PB L 178 van 8.7.1988, blz. 5.

⁵ COM (89) 60 def. en PB C 141 van 7.6.1989, blz. 5.

3. De mogelijkheid om geen belasting te heffen op grensoverschrijdende rente in de Gemeenschap, is de oorzaak van economische verstoringen die niet verenigbaar zijn met de correcte werking van de interne markt. De voordelen van de Europese financiële ruimte, die tot stand kon komen door de liberalisatie van het kapitaalverkeer, blijven beperkt indien de beslissingen van de spaarders worden ingegeven door de mogelijkheid aan de belasting te ontsnappen, in plaats van door een vergelijking van de beleggingsmogelijkheden met inachtneming van hun intrinsieke kwaliteiten. Een gemeenschappelijke actie om de economische verstoringen in kwestie op te heffen, wordt nog dringender door het begin van de derde fase van de Economische en Monetaire Unie, waardoor grensoverschrijdende beleggingen van spaargelden nog zullen worden vergemakkelijkt.
4. Het strakke begrotingsbeleid dat de lidstaten moeten voeren, maakt het voorts steeds minder toelaatbaar dat belastinggrondslagen verdwijnen doordat een minimum van effectieve belastingheffing op grensoverschrijdende beleggingen van spaargelden niet is gegarandeerd. In deze context vormt het ontbreken van een garantie voor een minimum van effectieve belastingheffing op grensoverschrijdende beleggingen van spaargelden ook een belemmering voor het streven van de lidstaten om de belastingdruk beter te verdelen over de verschillende productiefactoren en aldus te komen tot een verlaging van de afdrachten op de inkomsten uit arbeid, hetgeen slechts positieve gevolgen zou kunnen hebben voor de schepping van arbeidsplaatsen en de vermindering van de werkloosheid.

Het coëxistentiemodel

5. Met inachtneming van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel en overeenkomstig het in de Raad Ecofin van 1 december 1997 bereikte akkoord is het voorstel gebaseerd op het zogenoemde "coëxistentiemodel", in het kader waarvan elke lidstaat een bronbelasting heft of de andere lidstaten informatie over de inkomsten uit spaargelden verstrekt. Het coëxistentiemodel is zo aantrekkelijk omdat lidstaten die bereid zijn een van deze beide methoden toe te passen, moeilijkheden kunnen hebben om de andere methode toe te passen, hetgeen de invoering van een gemeenschappelijk stelsel voor de gehele Gemeenschap bijzonder moeilijk maakt.
6. Tevens is voorzien in de mogelijkheid om de lidstaten die het bronbelastingstelsel toepassen, toe te staan daarnaast ook de maatregelen op het gebied van informatie-uitwisseling toe te passen waarin eventueel wordt voorzien door nationale bepalingen of bilaterale overeenkomsten met andere lidstaten.
7. De werkingssfeer van het voorstel is beperkt tot rente die in elke lidstaat wordt uitgekeerd aan natuurlijke personen die in een andere lidstaat woonachtig zijn. Alle in de Gemeenschap aan natuurlijke personen uitgekeerde grensoverschrijdende rente valt eronder, zonder rekening te houden met de plaats van vestiging van de debiteur.
8. Aangezien het erom gaat een minimum van effectieve belastingheffing op door ingezetenen van elk van de lidstaten ontvangen grensoverschrijdende rente mogelijk te maken, moest worden bepaald dat lidstaten die het stelsel van informatieverstrekking toepassen, deze informatie moeten verstrekken aan alle andere lidstaten, waarbij elke andere lidstaat uiteraard slechts de informatie ontvangt die betrekking heeft op zijn eigen ingezetenen.

9. Gezien de uiteenlopende niveaus van de belasting die van ingezetenen wordt geheven in de verschillende lidstaten, is het echter moeilijk een minimumtarief voor de bronbelasting vast te stellen dat - vanuit het standpunt van alle lidstaten - voldoet aan het vereiste van een minimum van effectieve belastingheffing op de inkomsten uit spaargelden. Een te laag niveau van de bronbelasting zou niet geschikt zijn, want hoewel deze belasting geen delgend karakter heeft, zou dit feitelijk wel zo kunnen worden indien de begunstigde de ontvangen inkomsten niet aangeeft in het land waar hij woonachtig is. Ook moet rekening worden gehouden met de concurrentiepositie van de Europese financiële markten en met het risico dat de vaststelling van het tarief van de bronbelasting op een te hoog niveau de spaarders ertoe kan aanzetten hun spaargelden te beleggen buiten de Gemeenschap.
10. De Commissie is van mening dat een evenwichtige oplossing voor het vraagstuk van de vaststelling van het tarief van de bronbelasting zou kunnen bestaan in de vaststelling van een minimumtarief van 20%, in combinatie met een correctiemechanisme om de begunstigde in staat te stellen om, op eigen initiatief en zonder de vertrouwelijkheid van de bankgegevens te schenden, te worden belast volgens de regels van de lidstaat waar hij woonachtig is. Dit correctiemechanisme is gebaseerd op de afgifte, door de belastingdienst van de staat van verblijf, van een verklaring dat de begunstigde deze belastingdienst in kennis heeft gesteld van het bedrag van de te ontvangen rente.
11. Samenvattend kan worden gezegd dat het "coëxistentiemodel", zoals in het voorstel beschreven, erop neerkomt dat elke lidstaat de keuze heeft tussen twee stelsels, het informatiestelsel (verstrekking van informatie aan elke andere lidstaat waar de ontvanger woonachtig is) en het bronbelastingstelsel (heffing van een bronbelasting van 20%). Elke lidstaat moet uit deze twee mogelijke stelsels er één kiezen en uitsluitend dat ene stelsel toepassen op alle op zijn grondgebied verrichte rente-uitkeringen aan ingezetenen van elke andere lidstaat. Voorts kan een effectieve ontvanger die rente ontvangt in een lidstaat die voor het bronbelastingstelsel heeft gekozen, een aanpassing van dit stelsel verkrijgen via het mechanisme van het certificaat; deze ontvanger kan namelijk bereiken dat hij uitsluitend in de lidstaat van zijn fiscale woonplaats wordt belast, net als iemand die rente ontvangt in een lidstaat die voor het informatiestelsel heeft gekozen.
12. Maatregelen om een effectieve belastingheffing op inkomsten uit spaargelden te verzekeren, kunnen niet doeltreffend zijn zonder de medewerking van de marktactoren. In de context van de huidige richtlijn, die is gebaseerd op de coëxistentie van het bronbelastingstelsel en het stelsel van informatieverstrekking en op een beperking van de werkingssfeer tot rente die wordt uitgekeerd aan natuurlijke personen die geen ingezetenen zijn, lijkt de agent die de rente uitbetaalt, de marktactor die het best in staat is de vereiste maatregelen op doeltreffende wijze uit te voeren.
13. De uitbetalende agent kan immers op eenvoudige wijze en zonder veel kosten nagaan of de rente aan een natuurlijke persoon wordt uitgekeerd en hem verzoeken een bewijs van zijn fiscale woonplaats te leveren. Afgezien van het geval van rente op bankrekeningen en -deposito's heeft de debiteur zelden contact met de ontvangers en zou hij moeilijk onderscheid tussen hen kunnen maken. Bovendien maakt dit gebrek aan contacten met de ontvangers het veel ingewikkelder en duurder om de debiteur deze rol te laten vervullen in de lidstaten die het informatiestelsel toepassen.

14. Het feit dat de uitbetalende agent met de uitvoering van deze taken wordt belast, heeft bovendien tot gevolg dat rente op waardepapieren die zijn uitgegeven door buiten de Gemeenschap gevestigde debiteuren, in de werkingssfeer wordt opgenomen, indien deze rente in een van de lidstaten wordt uitgekeerd aan een in een andere lidstaat woonachtige natuurlijke persoon. Bij de uitgifte van waardepapieren worden de Europese ondernemingen derhalve veel minder benadeeld in de concurrentiestrijd met emittenten buiten de Gemeenschap, dan wanneer de hoofdrol zou worden toegekend aan de debiteur, zoals het geval was in het voorstel voor een richtlijn dat door de Commissie op 10 februari 1989 werd ingediend. Dank zij de nieuwe, op de verantwoordelijkheid van de uitbetalende agent gebaseerde aanpak, alsmede het feit dat de richtlijn uitsluitend van toepassing is op rente-uitkeringen aan in andere lidstaten woonachtige natuurlijke personen, wordt met name het effect van de voorgestelde maatregelen op de markt voor euro-obligaties sterk beperkt. Opgemerkt zij dat het aanbod op deze markt hoofdzakelijk afkomstig lijkt te zijn van beleggingen door institutionele beleggers en slechts gedeeltelijk van beleggingen van particuliere beleggers die niet in de Gemeenschap woonachtig zijn. De Commissie is van mening dat het gezien deze nieuwe opzet van de richtlijn niet meer gerechtvaardigd is de euro-obligaties van haar werkingssfeer uit te sluiten, terwijl dit in het voorstel van 1989 een facultatieve mogelijkheid was.
15. In het kader van zijn conclusies van 1 december 1997 betreffende een belastingregeling voor spaargelden was de Raad van mening dat de bepalingen van de richtlijn rekening moeten houden met de noodzaak de concurrentiepositie van de Europese financiële markten in stand te houden en dat de grondbeginselen van de richtlijn in een zo ruim mogelijk verband moeten worden ingevoerd. Hiertoe zou de Gemeenschap hetzij bilateraal, hetzij in multilateraal verband onderhandelingen met haar voornaamste handelspartners moeten openen om te kunnen garanderen dat effectief belasting wordt geheven op de in deze richtlijn bedoelde inkomsten uit spaargelden die door in de derde landen in kwestie gevestigde uitbetalende agenten worden uitgekeerd aan personen die hun fiscale woonplaats in een lidstaat hebben. Met hetzelfde doel moeten voorts de lidstaten zich ertoe verbinden te bevorderen dat bepalingen die gelijkwaardig zijn met die van de richtlijn, worden toegepast in gebieden die buiten haar werkingssfeer vallen. Met name moeten lidstaten die afhankelijke of geassocieerde gebieden hebben of die een bijzondere verantwoordelijkheid of fiscale voorrechten in andere gebieden hebben, zich er in voorkomend geval in het kader van hun constitutionele bepalingen toe verbinden ervoor te zorgen dat met de bepalingen van de richtlijn gelijkwaardige bepalingen in die gebieden kunnen worden toegepast. Deze verbintenissen zouden moeten worden bekrachtigd door een parallel met de bespreking van deze richtlijn te nemen besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, op grond van het te zamen met het voorstel voor een richtlijn voorgestelde model (zie bijlage).

II. TOELICHTING OP DE ARTIKELEN VAN HET VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN

Artikel 1

1. De richtlijn heeft ten doel een minimum van effectieve belastingheffing op de inkomsten uit spaargelden mogelijk te maken. Zij is van toepassing op de rente die wordt ontvangen door natuurlijke personen die hun fiscale woonplaats wel in de Gemeenschap hebben, maar in een andere lidstaat dan die waar de rente wordt uitgekeerd.
2. De richtlijn is van toepassing op op het grondgebied van de lidstaten uitgekeerde rente, ongeacht de plaats van vestiging van de debiteur van het geleende kapitaal. Elke lidstaat moet de nodige maatregelen nemen om er zeker van te zijn dat de op zijn grondgebied gevestigde agenten die de rente uitbetalen, de taken uitvoeren die op hen rusten voor de tenuitvoerlegging van de richtlijn.

Artikel 2

De richtlijn is gebaseerd op de coëxistentie van twee stelsels, het informatiestelsel en het bronbelastingstelsel. Elke lidstaat waar de rente wordt uitgekeerd, moet voor een van beide stelsels kiezen en het gekozen stelsel is van toepassing op alle rente die op het grondgebied van de lidstaat in kwestie wordt uitgekeerd aan ingezetenen van elke andere lidstaat.

Artikel 3

a) Definitie van de *daadwerkelijke ontvanger*

Dit is elke natuurlijke persoon die rente voor eigen rekening ontvangt. Dit komt erop neer dat rente-uitkeringen ten gunste van rechtspersonen of vennootschappen, alsmede aan natuurlijke personen die ze voor rekening van een andere persoon beroepshalve als agent of gemachtigde ontvangen, van de werkingssfeer zijn uitgesloten.

b) Definitie van de uitbetalende agent

Deze definitie heeft ten doel te garanderen dat er één enkele uitbetalende agent is in de hieronder beschreven situaties:

- wanneer de uitbetaling van rente ten gunste van de effectieve ontvanger rechtstreeks door de debiteur wordt verricht, is deze de uitbetalende agent;
- indien de debiteur daarentegen een andere deelnemer aan het economisch leven met de uitbetaling aan de effectieve ontvanger belast, is dat de uitbetalende agent;
- uitbetalend agent is eveneens degene die bedrijfs- of beroepsmatig aan zijn cliënten rente uit het beheer van hun goederen uitbetaalt.

Wanneer rente wordt uitgekeerd via verscheidene, eventueel in verschillende staten of op verschillende grondgebieden gevestigde tussenpersonen, wordt onder "uitkering van rente" uitsluitend de handeling verstaan waarmee de rente direct ten gunste van de daadwerkelijke ontvanger wordt uitgekeerd, en wordt onder "uitbetalende agent" uitsluitend de laatste op het grondgebied van de Europese Gemeenschap gevestigde agent die deze handeling verricht, verstaan.

c) Definitie betreffende de *fiscale woonplaats*

Voor de oplossing van eventuele conflicten over de vraag in welke van twee of meer lidstaten de fiscale woonplaats zich bevindt, voorziet het artikel in de toepassing van achtereenvolgende criteria voor de bepaling van de fiscale woonplaats voor de toepassing van de richtlijn.

d) Definitie van de *bevoegde autoriteit*

De bevoegde autoriteiten zijn die welke worden gedefinieerd in artikel 1, lid 5, van Richtlijn 77/799/EEG van de Raad van 19 december 1977 betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten op het gebied van de directe en de indirecte belastingen⁶.

Artikel 4

Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel is het de taak van de lidstaten te bepalen wat de beste manier is om de daadwerkelijke ontvangers te identificeren en hun fiscale woonplaats te bepalen. De door elke lidstaat vastgestelde identificatiemethoden moeten worden toegepast door de marktdeelnemers: daarom is het wenselijk dat deze identificatiemethoden - althans voor de meest courante verrichtingen die zich het minst voor misbruik lenen - niet te lastig zijn, hoewel zij wel zo doeltreffend moeten zijn dat de doelstelling van de richtlijn kan worden bereikt.

Artikel 5

- a) De uitdrukking "vorderingen van enigerlei aard" omvat uiteraard deposito's en waarborgen in contanten. Obligaties waaraan een recht op deelneming in de winst is verbonden, moeten worden beschouwd als rente- en niet als dividenddragend, tenzij de geleende fondsen effectief de door de debiteur gelopen risico's delen.
- b) Ook al laat de zeer ruime definitie onder rubriek a) geen twijfel bestaan over het feit dat de inkomsten uit obligaties zonder coupon en soortgelijke vorderingen in de werkingssfeer van de richtlijn zijn opgenomen, toch is het nuttig nader te bepalen dat de aanwas van de hoofdsom van deze vorderingen inkomsten vertegenwoordigt voor de toepassing van deze richtlijn. Deze aanwas valt binnen de werkingssfeer wanneer hij door de uitbetalende agent wordt uitgekeerd bij de aflossing van de vordering of het overeenkomstige waardepapier.

⁶ Bekendgemaakt in PB L 336 van 27.12.1997, blz. 15, en vervolgens gewijzigd bij de Richtlijnen van de Raad 79/1070/EEG van 6.12.1979 (PB L 331 van 27.12.1979, blz. 8) en 92/12/EEG van 25.2.1992 (PB L 76 van 23.3.1992, blz. 1), en voor het laatst bij de Akte betreffende de toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden (Besluit 95/1/EG, PB L 1 van 1.1.1995, blz. 1).

- c) Volgens dit artikel worden voor de toepassing van deze richtlijn ook als rente beschouwd, de inkomsten uit spaargelden die indirect, via instellingen voor collectieve belegging, zijn ontvangen over waardepapieren die vorderingen vertegenwoordigen. Om te bepalen om welke instellingen voor collectieve belegging het gaat, werd uitdrukkelijk aan de hand van de samenstelling van het belegde vermogen een uniform criterium bepaald voor de identificatie van de instellingen voor collectieve belegging waarvan de inkomsten bij ontvangst door de deelgerechtigden als rente worden beschouwd.
- d) Om concurrentievervalsingen tussen vergelijkbare financiële instrumenten te voorkomen, worden ook de gekapitaliseerde inkomsten van instellingen voor collectieve belegging die meer dan 50% van hun vermogen hebben belegd in obligaties en soortgelijke waardepapieren, beschouwd als rente voor de deelgerechtigden die dit verschil kunnen ontvangen bij de aflossing van hun bewijzen van deelgerechtigdheid.

Artikel 6

De werkingssfeer van de richtlijn wordt gevormd door het grondgebied waar de bepalingen van het EG-Verdrag van toepassing zijn met inachtneming van artikel 227 van dat Verdrag.

Artikel 7

1. Een lidstaat die het informatiestelsel toepast, moet de voorgeschreven informatie, zonder wederkerigheid als voorwaarde te stellen, verstrekken aan elke andere lidstaat waar de daadwerkelijke ontvanger zijn fiscale woonplaats heeft.
2. In dit lid wordt voorgeschreven welke informatie in elk geval moet worden meegedeeld door de lidstaten die het informatiestelsel toepassen. Het staat deze lidstaten vrij ook andere informatie mee te delen.
3. Het uitsluitend op verzoek verstrekken van informatie zou niet in overeenstemming met de doelstelling van de richtlijn zijn, want dit zou geen zekerheid geven dat de rente kan worden belast.
4. Bepaald wordt dat artikel 8 van Richtlijn 77/799/EEG niet geldt voor de in het kader van deze richtlijn te verstrekken informatie. Het blijkt dat een eventueel beroep door lidstaten die het informatiestelsel toepassen, op de bepalingen van het artikel in kwestie slechts in de weg zou kunnen staan aan de verwezenlijking van de doelstelling van deze richtlijn. Het uitsluitend op basis van wederkerigheid verstrekken van informatie (een mogelijkheid die door lid 3 van genoemd artikel wordt geboden) zou bijvoorbeeld de ingezetenen van sommige lidstaten (die welke geen informatie kunnen verstrekken) de gelegenheid geven aan elke belastingheffing op hun grensoverschrijdende rente te ontsnappen.

Artikel 8

1. De vaststelling van een minimumtarief van 20% verhindert niet dat de lidstaten desgewenst een hoger tarief toepassen. Het verbod om andere bronbelastingen te heffen op de onder de richtlijn vallende rente-uitkeringen geldt voor alle lidstaten (ook die welke in het kader van deze richtlijn hebben gekozen voor het informatiestelsel).

2. In de visie van deze richtlijn is de door de lidstaat van uitbetaling geheven bronbelasting in principe geen definitieve inhouding en heeft zij geen delgend karakter ten aanzien van de fiscale verplichtingen die de ontvanger heeft in het land waar hij woonachtig is. De heffing van de bronbelasting is bedoeld als een praktische oplossing om een effectieve minimumbelastingheffing op in de Gemeenschap uitgekeerde grensoverschrijdende rente mogelijk te maken. Dit doel is ook bereikt wanneer de ontvanger door middel van een certificaat kan aantonen dat hij zijn eigen belastingdienst op de hoogte heeft gesteld van de ontvangst van inkomsten in een andere lidstaat: in dit geval wordt de heffing van de bronbelasting niet noodzakelijk geacht, want er kan belasting worden geheven in de lidstaat waar de ontvanger woonachtig is.
3. Lidstaten die voor het bronbelastingstelsel hebben gekozen, mogen bepalen dat eveneens informatie over aan de bronbelasting onderworpen rente-uitkeringen ter beschikking wordt gesteld aan de lidstaat waar de ontvanger zijn fiscale woonplaats heeft. Deze verstrekking van informatie, die wellicht wordt gerechtvaardigd door nationale bepalingen of bilaterale overeenkomsten, wordt niet geregeld door deze richtlijn, hoewel de verenigbaarheid ervan met de richtlijn wel uitdrukkelijk wordt erkend.

Artikel 9

Dit artikel preciseert de inhoud van de informatie die moet worden vermeld op het certificaat dat door de belastingautoriteiten van de lidstaten wordt afgegeven aan de daadwerkelijke ontvanger van de rente op diens verzoek. De ontvanger kan uiteraard zijn belastingdienst verzoeken om verscheidene certificaten, niet alleen wanneer hij heeft belegd in verscheidene lidstaten die het bronbelastingstelsel toepassen, maar ook wanneer de rente aan hem wordt uitgekeerd door verschillende entiteiten in dezelfde lidstaat.

Artikel 10

1. In dit lid wordt in het kader van de richtlijn herinnerd aan de verplichting dubbele belasting van de ontvangen rente af te schaffen.
2. Dit lid behelst het grondbeginsel dat elke lidstaat bij de vaststelling van de door zijn ingezetenen te betalen inkomstenbelasting rekening moet houden met de bronbelasting die in een andere lidstaat wordt geheven overeenkomstig deze richtlijn.

Het basiscriterium is "gewone verrekening", hetgeen inhoudt dat een belastingvermindering wordt toegekend die niet verder gaat dan het laagste van de volgende twee bedragen:

- het bedrag van de bronbelasting waarvan de ontvanger kan aantonen dat het effectief is ingehouden in de lidstaat waar de rente is uitgekeerd;
- het deel van de door de ontvanger verschuldigde inkomstenbelasting dat volgens de nationale wetgeving van de staat waar de ontvanger woonachtig is, overeenkomt met de rente waarover de bronbelasting is geheven.

Uitsluitend de lidstaat van de uitbetalende agent moet belasting teruggeven voor het teveel aan bronbelasting dat niet aldus kon worden gebruikt door de daadwerkelijke ontvanger in de lidstaat waar hij woonachtig is.

3. Dit lid bevat de specifieke regels die zowel in de lidstaat waar de rente wordt uitgekeerd als in de lidstaat waar de ontvanger woonachtig is, moeten worden gevolgd om de bronbelastingen en de overige directe belastingen die reeds zijn geheven op de met dezelfde rente overeenkomende inkomsten van de instellingen voor collectieve belegging, in aanmerking te nemen. Deze specifieke regels moeten ervoor zorgen dat er geen verschil is tussen de behandeling van directe beleggingen van spaargelden en de behandeling van beleggingen via een instelling voor collectieve belegging. Het is aan de lidstaten niet al te lastige criteria vast te stellen om de op hun grondgebied gevestigde daadwerkelijke ontvangers en uitbetalende agenten in staat te stellen aan te tonen hoeveel belasting bij de instellingen voor collectieve belegging effectief is geheven op de met de uitgekeerde rente overeenkomende inkomsten.
 - a) Deze rubriek gaat over rente-uitkeringen in lidstaten die voor het informatiestelsel hebben gekozen.
 - b) Er zijn specifieke regels vastgesteld voor uitkeringen in lidstaten die voor het bronbelastingstelsel hebben gekozen. Aangezien de reeds betaalde belastingen door de lidstaat van de woonplaats van de ontvanger in aanmerking worden genomen volgens het criterium "gewone verrekening" (zie de beschrijving in punt 2 hierboven), zou de toepassing van de bronbelasting tegen het gewone tarief, bovenop de bij de instellingen voor collectieve belegging geheven belastingen, tot gevolg hebben gehad dat in een groter aantal gevallen de betaalde belastingen niet volledig kunnen worden afgetrokken in de lidstaat van de woonplaats.
4. De bilaterale verdragen ter voorkoming van dubbele belasting verlenen dikwijls een recht om belasting te heffen, in de vorm van een bronbelasting, aan de staat waar de debiteur is gevestigd, die niet noodzakelijk de lidstaat is waar de rente wordt uitgekeerd. In de betrekkingen tussen lidstaten kan op grond van artikel 8 worden uitgesloten dat bronbelastingen worden geheven op een dergelijke basis, maar dit kan niet worden beweerd voor de betrekkingen met derde landen waar het gaat om op hun grondgebied uitgegeven waardepapieren. Om dubbele belasting te voorkomen, is een bepaling opgenomen om de reeds geheven bronbelastingen in aanmerking te nemen voor de berekening van de op grond van deze richtlijn te heffen bronbelasting. Elke lidstaat die het bronbelastingstelsel toepast, moet voor de op zijn grondgebied verrichte rente-uitkeringen bepalen op grond van welke bewijsstukken de ontvanger kan bereiken dat de uitbetalende agent de reeds geheven bronbelastingen in aanmerking neemt.

Artikel 11

De Gemeenschap opent hetzij bilateraal, hetzij in multilateraal verband onderhandelingen met haar voornaamste handelspartners om te kunnen garanderen dat effectief belasting wordt geheven op de in deze richtlijn bedoelde inkomsten uit spaargelden die door in de derde landen in kwestie gevestigde uitbetalende agenten worden uitgekeerd aan personen die hun fiscale woonplaats in een lidstaat hebben.

Artikel 12

Lid 1, eerste alinea, bevat het tijdschema voor de omzetting van de richtlijn in het nationale recht van elke lidstaat. Om de uitbetalende agenten de tijd te geven hun procedures aan te passen om de bij de richtlijn geregelde stelsels te kunnen toepassen, werd het wenselijk geacht enige tijd te laten verstrijken tussen de vaststelling en de tenuitvoerlegging van de nationale bepalingen. Dat de vastgestelde nationale bepalingen vóór hun inwerkingtreding aan de Commissie moeten worden meegedeeld, dient om de correcte toepassing van de richtlijn te verzekeren.

Lid 2 bevat regels die normaal gelden voor de mededeling door de lidstaten van de voor de omzetting van de richtlijn vastgestelde nationale bepalingen.

Artikel 13

De Commissie is van mening dat, zoals blijkt uit de conclusies van de Raad Ecofin van 1 december 1997, het coëxistentiemodel een eerste stap vormt naar een doeltreffende belasting op de inkomsten uit spaargelden in de hele Gemeenschap en dat er een hernieuwd onderzoek van de situatie moet komen om na te gaan in welke mate nieuwe vooruitgang denkbaar zou zijn.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

ertoe strekkende in de Gemeenschap een minimum van effectieve belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rente te garanderen

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100,

Gezien het voorstel van de Commissie⁷,

Gezien het advies van het Europees Parlement⁸,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁹,

- (1) Overwegende dat op grond van Richtlijn 88/361/EEG van de Raad van 24 juni 1988 tot uitvoering van artikel 67 van het Verdrag¹⁰ met ingang van 1 juli 1990 het kapitaalverkeer in de Gemeenschap tussen ingezetenen van de lidstaten, met inbegrip van de directe investeringen, volledig is geliberaliseerd, en dat sinds 1 januari 1994 het vrije verkeer van kapitaal is bekrachtigd door de artikelen 73 B tot en met 73 G van het Verdrag;
- (2) Overwegende dat inkomsten in de vorm van rente uit directe investeringen van spaargelden voor de ingezetenen van alle lidstaten belastbare inkomsten zijn;
- (3) Overwegende dat krachtens artikel 73 D, lid 1, van het Verdrag de lidstaten het recht hebben de terzake dienende bepalingen van hun belastingwetgeving toe te passen die onderscheid maken tussen belastingplichtigen die met betrekking tot hun vestigingsplaats of de plaats waar hun kapitaal is belegd, niet in dezelfde situatie verkeren, alsmede alle nodige maatregelen te nemen om, met name op fiscaal gebied, overtredingen van de nationale wetten en voorschriften tegen te gaan;
- (4) Overwegende dat de bepalingen van de belastingwetgeving van de lidstaten ter bestrijding van misbruik en fraude volgens artikel 73 D, lid 3, van het Verdrag geen middel tot willekeurige discriminatie mogen vormen, noch een verkapte beperking van het vrije kapitaalverkeer en van het betalingsverkeer zoals omschreven in artikel 73 B;

7 PB C

8 PB C

9 PB C

10 PB L 178 van 8.7.1988, blz. 5.

- (5) Overwegende dat bij gebrek aan coördinatie van de nationale belastingregelingen voor spaargelden, met name met betrekking tot de behandeling van de in elke lidstaat door niet-ingezetenen ontvangen rente, de ingezetenen van de lidstaten thans nog aan elke vorm van belastingheffing op de rente die zij in een andere lidstaat dan in die waar zij woonachtig zijn, ontvangen, kunnen ontsnappen;
- (6) Overwegende dat deze mogelijkheid tot belastingontwijking in het kapitaalverkeer tussen de lidstaten tot niet met het bestaan van de interne markt verenigbare economische verstoringen leidt;
- (7) Overwegende dat in de Raad (Ecofin) van 1 december 1997 inzake het belastingbeleid¹¹, de Raad, in het kader van de conclusies betreffende de belastingregeling voor spaargelden heeft ingestemd met het doel een minimum van effectieve belastingheffing op de inkomsten uit spaargelden binnen de Gemeenschap te waarborgen en ongewenste verstoringen van de mededinging te vermijden, en over een aantal elementen die aan deze richtlijn ten grondslag liggen, overeenstemming heeft bereikt;
- (8) Overwegende dat, overeenkomstig het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel zoals verwoord in artikel 3 B van het Verdrag, de doelstelling van deze richtlijn, namelijk een effectieve belastingheffing op de inkomsten uit spaargelden in de gehele Gemeenschap, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve beter op Gemeenschapsniveau kan worden nagestreefd; dat deze richtlijn, als eerste stap naar een dergelijke doelstelling, tot het vereiste minimum beperkt blijft en niet verder gaat dan wat nodig is om dit te verwezenlijken, doordat zij uitsluitend van toepassing is op rente die door een in een lidstaat gevestigde uitbetalende agent aan in een andere lidstaat woonachtige natuurlijke personen wordt uitgekeerd;
- (9) Overwegende dat de werkingssfeer van deze richtlijn op dezelfde wijze moet worden beperkt tot rente die voortvloeit uit de belegging van een kapitaal en dat daarom de vraagstukken in verband met de belasting van pensioenen en verzekeringsuitkeringen afzonderlijk zullen worden onderzocht, hetgeen in voorkomend geval tot specifieke wetgevingsinitiatieven kan leiden;
- (10) Overwegende dat het beoogde doel kan worden bereikt langs de weg van een coëxistentiemodel, dat erin bestaat de lidstaten de keuze te laten om hetzij op rente die op hun grondgebied aan niet-ingezetenen wordt uitgekeerd, een bronbelasting toe te passen (bronbelastingstelsel), hetzij de lidstaat van de fiscale woonplaats van de daadwerkelijke ontvanger van de rente door mededeling van de nodige gegevens door de lidstaat van de uitbetalende agent tot belastingheffing in staat te stellen (informatiestelsel);
- (11) Overwegende dat met het oog op de rechtszekerheid en de transparantie dient te worden bepaald dat de lidstaten op alle rente die op hun grondgebied aan niet-fiscaal-ingezetenen wordt uitgekeerd een en hetzelfde stelsel toepassen;

¹¹ PB C 2 van 6.1.1998, blz. 1.

- (12) Overwegende dat het van belang is dat de lidstaten, wanneer zij voor een van beide bij deze richtlijn geregelde stelsels kiezen, de nodige maatregelen treffen opdat de op hun grondgebied gevestigde agenten die de rente uitbetalen, de bij deze richtlijn vereiste taken kunnen uitvoeren;
- (13) Overwegende dat het van belang is te bepalen dat, wanneer de rente door de debiteur van het rentegevende kapitaal niet rechtstreeks aan de daadwerkelijke ontvanger wordt uitgekeerd, de uitbetalende agent van de lidstaat die met de uitvoering van de bovenbedoelde taken is belast, de deelnemer aan het economisch leven is die voor de uitkering van de rente rechtstreeks ten gunste van de daadwerkelijke ontvanger verantwoordelijk is;
- (14) Overwegende dat Richtlijn 77/799/EEG van de Raad van 19 december 1977 betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten op het gebied van de directe en de indirecte belastingen¹², laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden, de lidstaten tot op zekere hoogte in staat stelt zich via een stelsel van gegevensuitwisseling ervan te vergewissen dat de belasting correct is vastgesteld;
- (15) Overwegende dat de automatische uitwisseling tussen de lidstaten van de geëigende inlichtingen over de in deze richtlijn bedoelde rente voor de toepassing van het informatiestelsel een conditio sine qua non vormt; dat het van belang is te bepalen dat de lidstaten die dit stelsel toepassen, van de in artikel 8 van Richtlijn 77/799/EEG vermelde mogelijkheid om de uitwisseling van inlichtingen te begrenzen, geen gebruik meer kunnen maken;
- (16) Overwegende dat het van belang is erop toe te zien dat de lidstaten die vóór het bronbelastingstelsel hebben gekozen, deze belasting tegen een effectief minimumtarief toepassen, en ervoor zorg te dragen dat deze bronbelasting in de Gemeenschap slechts één maal wordt geheven;
- (17) Overwegende dat, wanneer de rente wordt uitgekeerd door een uitbetalende agent die in een lidstaat die vóór het bronbelastingstelsel heeft gekozen, is gevestigd, voor de daadwerkelijke ontvanger van deze rente, met fiscale woonplaats in een andere lidstaat in de mogelijkheid dient te worden voorzien om aan de uitbetalende agent; opdat deze geen bronbelasting inhoudt, een certificaat over te leggen;
- (18) Overwegende dat hiertoe dient te worden bepaald dat een dergelijk certificaat door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten binnen een redelijke termijn wordt afgegeven;
- (19) Overwegende dat de doelstelling om op tussen twee of meer lidstaten uitgekeerde rente effectieve belastingheffing mogelijk te maken, voor de lidstaten de wederkerige verbintenis meebrengt om de afschaffing van elke dubbele belasting van deze rente te garanderen;

¹² PB L 336 van 27.12.1977, blz. 15.

- (20) Overwegende dat, ingeval op de rente een bronbelasting is geheven, de lidstaat van de fiscale woonplaats van de daadwerkelijke ontvanger deze bronbelasting in aanmerking dient te nemen ten belope van de op zijn grondgebied voor dergelijke rente verschuldigde belasting en dat het verschil in voorkomend geval door de lidstaat waar de uitbetalende agent is gevestigd, moet kunnen worden terugbetaald;
- (21) Overwegende dat hetzelfde beginsel dient te gelden met betrekking tot rente die afkomstig is van bepaalde instellingen voor collectieve belegging; dat aangepaste regels dienen te worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat elke dubbele belasting van de betrokken rente wordt afgeschaft;
- (22) Overwegende dat de Raad in het kader van zijn conclusies van 1 december 1997 betreffende een belastingregeling voor spaargelden nadruk heeft gelegd op de noodzaak om de concurrentiepositie van de Europese financiële markten in stand te houden en erop heeft gewezen dat de grondbeginselen van een richtlijn terzake in een zo ruim mogelijk verband dienen te worden ingevoerd; dat de Gemeenschap hiertoe hetzij bi-, hetzij multilateraal onderhandelingen met haar voornaamste handelspartners dient te openen om te kunnen waarborgen dat op de in deze richtlijn bedoelde inkomsten uit spaargelden die door in de betrokken derde landen gevestigde uitbetalende agenten aan fiscaal-ingezetenen van de lidstaten worden uitgekeerd, effectief belasting wordt geheven;
- (23) Overwegende dat het wenselijk is drie jaar na de uiterste datum voor de omzetting van de richtlijn, in een hernieuwd onderzoek van de situatie door de Raad te voorzien, zulks op grond van een verslag van de Commissie, teneinde na te gaan in welke mate met het oog op een betere effectieve belastingheffing op de inkomsten uit spaargelden, nieuwe vooruitgang denkbaar zou zijn,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Voorwerp

1. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om op rente die wordt uitgekeerd aan natuurlijke personen met fiscale woonplaats in een andere lidstaat dan in die waar de uitkering door een uitbetalende agent geschiedt, een minimum van effectieve belastingheffing mogelijk te maken.
2. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om zich ervan te vergewissen dat de voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijn vereiste taken door de op hun grondgebied gevestigde, rente uitbetalende agent worden uitgevoerd, ongeacht de plaats van vestiging van de entiteit die van het rentegevende kapitaal debiteur is.

Artikel 2

Coëxistentiemodel

1. De lidstaten kiezen voor de methode van hetzij verstrekking van gegevens aan de lidstaat van de fiscale woonplaats van de effectieve ontvanger van de uitkering, hierna "informatiestelsel" genoemd, hetzij bronbelastingheffing, hierna "bronbelastingstelsel" genoemd, overeenkomstig de artikelen 7 en 8.
2. Elke lidstaat past op alle rente-uitkeringen door een op zijn grondgebied gevestigde uitbetalende agent aan natuurlijke personen met fiscale woonplaats in een andere lidstaat een en hetzelfde stelsel toe.

Artikel 3

Algemene definities

Voor de doeleinden van deze richtlijn:

- a) wordt onder "daadwerkelijke ontvanger" verstaan, elke natuurlijke persoon die een rente-uitkering voor eigen rekening ontvangt;
- b) wordt onder "uitbetalende agent" verstaan, elke deelnemer aan het economisch leven die voor de uitkering van rente rechtstreeks ten gunste van de daadwerkelijke ontvanger verantwoordelijk is, ongeacht of dit de debiteur zelf van het rentedragende kapitaal is, of degene die door de debiteur of de daadwerkelijke ontvanger met de uitkering van de rente is belast, voor zover de deelnemer aan het economisch leven binnen de Gemeenschap buiten de lidstaat waar de daadwerkelijke ontvanger zijn fiscale woonplaats heeft;
- c) zijn, ingeval er moeilijkheden rijzen over de vraag in welke van tenminste twee lidstaten zich de "fiscale woonplaats" van een daadwerkelijke ontvanger bevindt, de volgende criteria van toepassing:
 - i) de daadwerkelijke ontvanger wordt als ingezetene van de lidstaat waar hij over een permanente woonplaats beschikt, beschouwd; indien hij over een permanente woonplaats in verscheidene lidstaten beschikt, wordt hij als ingezetene van de lidstaat waarmee hij de nauwste persoonlijke en economische banden heeft (centrum van vitale belangen), beschouwd;
 - ii) indien niet kan worden bepaald in welke lidstaat de daadwerkelijke ontvanger het centrum van zijn vitale belangen heeft, of indien hij in geen enkele lidstaat over een permanente woonplaats beschikt, wordt hij als ingezetene van de lidstaat waar hij gewoonlijk verblijft, beschouwd;
 - iii) indien de daadwerkelijke ontvanger gewoonlijk in verscheidene lidstaten verblijft of indien hij in geen enkele lidstaat gewoonlijk verblijft, wordt hij als ingezetene van de lidstaat waarvan hij de nationaliteit bezit, beschouwd;

- iv) indien het aan de hand van de criteria onder i), ii) en iii) moeilijk is te bepalen in welke van twee of meer lidstaten een daadwerkelijke ontvanger zijn fiscale woonplaats heeft, dienen de betrokken lidstaten binnen een redelijke termijn over de vaststelling van één enkele fiscale woonplaats overeenstemming te bereiken;
- d) wordt onder bevoegde autoriteit" van een lidstaat verstaan, één van de in artikel 1, lid 5, van Richtlijn 77/799/EEG bedoelde autoriteiten.

Artikel 4

Identificatie van de daadwerkelijke ontvangers

Elke lidstaat stelt voor de doeleinden van artikel 1 nadere regels vast om de uitbetalende agent in staat te stellen de daadwerkelijke ontvangers en hun fiscale woonplaats te identificeren en draagt zorg voor de toepassing van deze regels op zijn grondgebied.

Artikel 5

Definitie van de rente

Voor de doeleinden van deze richtlijn wordt onder "rente" verstaan:

- a) de inkomsten uit vorderingen van enigerlei aard, waaraan al dan niet hypotheekgaranties of een clause inzake deelneming in de winst van de debiteur zijn verbonden, en met name de inkomsten uit bewijzen van openbare schuld en obligatieleningen, met inbegrip van de daaraan verbonden premies en loten. Boetes voor te late betaling worden niet als rente beschouwd;
- b) de aanwas van de hoofdsom van vorderingen ten aanzien waarvan bij overeenkomst is geregeld dat de opbrengst uitsluitend of ten dele uit deze aanwas van de hoofdsom bestaat, ongeacht de aard van deze aanwas. De in aanmerking te nemen rente bestaat in dit geval uit het door de uitbetalende agent bij de aflossing van de vordering uitgekeerde verschil tussen het afgeloste kapitaal en de uitgifteprijs van de overeenkomstige waardepapieren;
- c) de opbrengsten die worden uitgekeerd door instellingen voor collectieve belegging in effecten in de zin van Richtlijn 85/611/EEG van de Raad¹³ die meer dan 50% van hun activa rechtstreeks of onrechtstreeks in vorderingen of overeenkomstige waardepapieren beleggen;
- d) het verschil tussen de prijs die bij de aflossing van de bewijzen van deelgerechtigdheid in de in punt c) bedoelde instellingen wordt verkregen, en de uitgifteprijs van diezelfde bewijzen van deelgerechtigdheid, of, indien deze bewijzen van deelgerechtigdheid na de uitgifte zijn verkregen, de door de daadwerkelijke ontvanger betaalde aankoopprijs.

¹³ PB L 375 van 31.12.1985, blz. 3.

Artikel 6

Territoriale werkingssfeer

Deze richtlijn is van toepassing op rente welke wordt betaald door een uitbetalende agent die is gevestigd op het grondgebied waarop het Verdrag krachtens zijn artikel 227 van toepassing is.

Artikel 7

Het informatiestelsel

1. De lidstaat van de uitbetalende agent die vóór het informatiestelsel heeft gekozen, deelt aan de lidstaat waar de daadwerkelijke ontvanger van de rente zijn fiscale woonplaats heeft, de in lid 2 bedoelde gegevens mee die voor de correcte vaststelling van de door hem aan die andere lidstaat verschuldigde belastingen op het inkomen noodzakelijk zijn.
2. De door de bevoegde autoriteiten van de eerste lidstaat aan die van de tweede lidstaat verstrekte gegevens bestaan tenminste uit de opgave van het bedrag van de uitgekeerde rente, de datum van deze uitkering, de identificatie van de daadwerkelijke ontvanger en de door hem opgegeven woonplaats.
3. De verstrekking van de gegevens geschiedt automatisch en gebeurt tenminste eenmaal per jaar, binnen zes maanden na het einde van het voorgaande kalenderjaar voor in de loop van dat kalenderjaar verrichte rente-uitkeringen.
4. Voor de in het kader van deze richtlijn te verstrekken gegevens is artikel 8 van Richtlijn 77/799/EEG niet van toepassing.

Artikel 8

Het bronbelastingstelsel

1. De lidstaat van de uitbetalende agent die vóór het bronbelastingstelsel heeft gekozen, heft een bronbelasting van tenminste 20% op de door de uitbetalende agent aan de daadwerkelijke ontvanger uitgekeerde rente. In de Gemeenschap mag op rente die aan de daadwerkelijke ontvangers wordt uitgekeerd, geen enkele andere bronbelasting worden geheven.
2. De bronbelasting wordt niet geheven wanneer de daadwerkelijke ontvanger aan de uitbetalende agent een certificaat overlegt dat overeenkomstig artikel 9 door de bevoegde autoriteit van de lidstaat van zijn fiscale woonplaats op zijn naam is gesteld en waarin wordt verklaard dat deze daadwerkelijke ontvanger die autoriteit van de te ontvangen rente op de hoogte heeft gesteld. Wanneer het bedrag van de uitgekeerde rente hoger is dan het in het certificaat vermelde bedrag, wordt op het verschil tussen beide bedragen bronbelasting geheven.
3. Deze richtlijn belet niet dat lidstaten die vóór het bronbelastingstelsel hebben gekozen, ook gegevens kunnen verstrekken waarin in het kader van hun nationale bepalingen of in dat van hun bilaterale overeenkomsten met andere lidstaten is voorzien.

Artikel 9

Certificaatafgifte

De bevoegde autoriteiten van elke lidstaat zijn op grond van de gegevens die hen wordt verstrekt door hun fiscaal-ingezetenen, daadwerkelijk ontvanger zijnde van hen door een uitbetalende agent verschuldigde rente, tot afgifte van een certificaat verplicht. Dit certificaat vermeldt de identificatie van de daadwerkelijke ontvanger en van de uitbetalende agent, het bedrag van de te ontvangen rente en de datum van de uitkering. Het certificaat wordt de werkelijke ontvanger die erom heeft verzocht, binnen een termijn van twee maanden na diens verzoek afgegeven.

Artikel 10

Afschaffing van dubbele belasting

1. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om elke dubbele belasting van de onder deze richtlijn begrepen rente af te schaffen.
2. Wanneer in de lidstaat van de uitbetalende agent, op de door een daadwerkelijke ontvanger ontvangen rente bronbelasting is geheven kent de lidstaat van de fiscale woonplaats van deze daadwerkelijke ontvanger hem een belastingkrediet toe dat gelijk is aan het bedrag van de bronbelasting, ten belope van de op zijn grondgebied voor dergelijke rente verschuldigde belasting. Ingeval de in de lidstaat van de uitbetalende agent effectief geheven bronbelasting een hoger bedrag belooft dan het aan de daadwerkelijke ontvanger door de lidstaat van zijn fiscale woonplaats toegekende belastingkrediet, betaalt de lidstaat van de uitbetalende agent het verschil rechtstreeks aan de daadwerkelijke ontvanger terug.
3. Met betrekking tot de rente-uitkeringen zoals omschreven in artikel 5, punten c) en d):
 - a) ingeval de lidstaat van de uitbetalende agent vóór het informatiestelsel heeft gekozen, kent de lidstaat van de fiscale woonplaats van de daadwerkelijke ontvanger deze, ten belope van de op zijn grondgebied voor dergelijke rente verschuldigde belasting, een belastingkrediet toe, dat gelijk is aan de belastingen die bij de instellingen voor collectieve belegging op de met de aan deze daadwerkelijke ontvanger uitgekeerde rente overeenkomende inkomsten effectief zijn geheven;
 - b) ingeval de lidstaat van de uitbetalende agent vóór het bronbelastingstelsel heeft gekozen, vermindert de uitbetalende agent de in artikel 8 bedoelde bronbelasting in een mate die overeenkomt met de belastingen die bij de instellingen voor collectieve belegging op de met de aan de daadwerkelijke ontvanger uitgekeerde rente overeenkomende inkomsten effectief zijn geheven. In dit geval kent de lidstaat van de fiscale woonplaats van de daadwerkelijke ontvanger deze ten belope van de op zijn grondgebied voor dergelijke rente verschuldigde belasting een belastingkrediet toe dat het totaal van de effectief op de rente geheven belastingen dekt.

4. Wanneer in een derde Staat, zonder mogelijkheid tot terugbetaling, op rente die over een in een lidstaat gevestigde uitbetalende agent aan een daadwerkelijke ontvanger met fiscale woonplaats in een andere lidstaat is uitgekeerd, bronbelasting is geheven, vermindert de voor het bronbelastingstelsel gekozen hebbende lidstaat van de uitbetalende agent, het bedrag van de bronbelasting op genoemde rente met dat van de reeds geheven bronbelasting.

Artikel 11

Onderhandelingen met derde landen

De Gemeenschap opent met haar voornaamste handelspartners hetzij bi-, hetzij multilaterale onderhandelingen om te kunnen waarborgen dat op de in deze richtlijn bedoelde inkomsten uit spaargelden die door in de betrokken derde landen gevestigde uitbetalende agenten aan fiscaal-ingezetenen van de lidstaten worden uitgekeerd, effectief belasting wordt geheven.

Artikel 12

Omzetting

1. De lidstaten dragen zorg voor aanneming en bekendmaking van de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen om uiterlijk op 31 december 1999 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Zij passen deze bepalingen toe met ingang van 1 januari 2001.

Wanneer de lidstaten de in de eerste alinea bedoelde bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijke bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen. In hun mededeling nemen zij een concordantietabel op welke de met elk van de artikelen van deze richtlijn overeenkomende nationale maatregelen die van kracht zijn of worden ingevoerd, behelst. De lidstaten verstrekken voorts het adres van en verdere gegevens betreffende hun bevoegde autoriteiten.

Artikel 13

Heronderzoek

Vóór 1 januari 2004 dient de Commissie bij de Raad een verslag in over de werking van deze richtlijn. Op grond van dit verslag stelt de Commissie de Raad in voorkomend geval de wijzigingen op de richtlijn voor die noodzakelijk zouden zijn om voor betere effectieve belastingheffing op de inkomsten uit spaargelden alsmede voor wegneming van ongewenste concurrentievervalsingen zorg te dragen.

Artikel 14

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 15

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, op

Voor de Raad

De Voorzitter

Bijlage

**BESLUIT VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE
REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN,
IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN**

van

op het gebied van de belastingregeling voor spaargelden

DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

BEVESTIGENDE dat, om rekening te houden met de noodzaak de concurrentiepositie van de financiële markten wereldwijd in stand te houden, het aangewezen is dat de elementen waarover in de tekst inzake een belastingregeling voor spaargelden in het kader van de conclusies van de Raad Ecofin van 1 december 1997 overeenstemming werd bereikt, in een zo ruim mogelijk verband worden ingevoerd;

ERKENNENDE dat het op 20 mei 1998 door de Commissie ingediende voorstel voor een richtlijn om een minimum van effectieve belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rente in de Gemeenschap te garanderen, op de genoemde elementen is gebaseerd;

ONDER BEVESTIGING VAN het akkoord dat in de Raad Ecofin van 1 december 1997 werd bereikt over het feit dat de lidstaten zich ertoe zouden moeten verbinden om parallel met de bespreking van het genoemde voorstel voor een richtlijn de invoering van met de maatregelen van de richtlijn gelijkwaardige maatregelen te bevorderen in derde landen alsmede in hun afhankelijke of geassocieerde gebieden of in gebieden waar de lidstaten een bijzondere verantwoordelijkheid of fiscale voorrechten hebben en die niet binnen de werkingssfeer van de richtlijn vallen,

BESLUITEN:

Artikel 1

Met inachtneming van hun respectieve bevoegdheden en van die van de Gemeenschap verbinden de lidstaten zich ertoe om parallel met de bespreking van het op 20 mei 1998 door de Commissie ingediende voorstel voor een richtlijn om een minimum van effectieve belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rente in de Gemeenschap te garanderen, de invoering van gelijkwaardige maatregelen in derde landen met betrekking tot rente-uitkeringen aan ingezetenen van de Gemeenschap te bevorderen.

Artikel 2

Lidstaten die afhankelijke of geassocieerde gebieden hebben of die een bijzondere verantwoordelijkheid of fiscale voorrechten in andere gebieden hebben, verbinden zich ertoe in voorkomend geval in het kader van hun constitutionele bepalingen de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat bepalingen betreffende rente-uitkeringen aan ingezetenen van de Gemeenschap die gelijkwaardig zijn met de bepalingen van de richtlijn wanneer deze eenmaal is vastgesteld, in die gebieden kunnen worden toegepast.

Financieel memorandum

Dit voorstel voor een richtlijn van de Raad heeft geen financiële gevolgen voor de Gemeenschapsbegroting.

Effectrapportageformulier

Het effect van het voorstel op het bedrijfsleven, in bijzonder met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf (MKB)

Titel van het voorstel: Voorstel voor een richtlijn van de Raad om een minimum van effectieve belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rente in de Gemeenschap te garanderen.

Referentienummer van het document: 98006

Het voorstel:

1. *Rekening houdende met het subsidiariteitsbeginsel, waarom is communautaire wetgeving op dit gebied noodzakelijk en wat zijn de voornaamste doelstellingen?*

Dit voorstel voor een richtlijn heeft ten doel een minimum van effectieve belastingheffing op de rente die in elke lidstaat wordt uitgekeerd aan natuurlijke personen die hun fiscale woonplaats in een andere lidstaat hebben, mogelijk te maken.

Bij gebrek aan coördinatie van de nationale stelsels is het thans namelijk mogelijk voor natuurlijke personen die ingezetenen van lidstaten zijn, te ontsnappen aan elke vorm van belasting op rente die zij ontvangen in een andere lidstaat dan die waar zij woonachtig zijn. Hierdoor wordt de werking van de interne markt verstoord en worden belastingopbrengsten misgelopen door de lidstaten.

De aan de verhoogde mededinging tussen dienstverrichters verbonden voordelen van de Europese financiële ruimte, die mogelijk is gemaakt door de liberalisatie van het kapitaalverkeer, komen niet volledig tot hun recht indien de beslissingen van de spaarders worden ingegeven door de mogelijkheid aan de belasting te ontsnappen, in plaats van door een vergelijking tussen de beleggingsmogelijkheden met inachtneming van hun intrinsieke kwaliteiten.

Het effect op het bedrijfsleven

2. *Op wie is het voorstel van invloed?*
 - *Welke bedrijfstakken;*
 - *Welke bedrijfsomvang (hoe groot is de concentratie van kleine en middelgrote bedrijven);*
 - *Zijn er specifieke geografische gebieden van de Gemeenschap waar deze bedrijven voorkomen?*

Voor alle sectoren tezamen wordt geen verhoging van de belastingdruk op de inkomsten van de bedrijven ten gevolge van de invoering van deze richtlijn verwacht. Om de grensoverschrijdende economische activiteiten niet te belemmeren, hetgeen niet verenigbaar met de interne markt zou zijn, zijn de rentestromen tussen banken en meer in het bijzonder tussen subjecten die geen natuurlijk personen zijn, namelijk van de werkingssfeer van de richtlijn uitgesloten. Door eenmanszaken ontvangen grensoverschrijdende rente valt wel binnen de werkingssfeer van de richtlijn, maar het bestaan van een correctiemechanisme, dankzij hetwelk de heffing van bronbelastingen op bij de belastingdiensten van de fiscale woonplaats aangegeven inkomsten kan worden vermeden, beschermt deze zaken tegen dubbele belastingheffing

Het effect van het voorstel betreft derhalve hoofdzakelijk de kosten van de extra administratieve lasten voor de agenten die de rente uitbetalen, die meestal financiële instellingen zijn.

De uitvoering van de maatregelen wordt immers opgedragen aan de uitbetalende agenten, die zijn gevestigd op het grondgebied van alle lidstaten van de Gemeenschap. Onder deze categorie kunnen in principe alle subjecten vallen die, anders dan als natuurlijke personen voor privé-doeleinden, rente over hun eigen schuld of over de schuld van derden uitkeren. In de praktijk zijn de uitbetalende agenten slechts hoogst zelden kleine of middelgrote bedrijven.

Voor de toepassing van deze richtlijn hebben bovendien uitsluitend ondernemingen of beroepsbeoefenaars die rente aan natuurlijke personen uitkeren, de hoedanigheid van uitbetalende agent: voor de meeste uitgevers van waardepapieren en de meeste marktdeelnemers zullen er derhalve geen extra administratieve lasten komen.

3. Wat moeten de bedrijven doen om te kunnen voldoen aan de voorgestelde wetgeving?

De subjecten die de hoedanigheid van uitbetalende agent zullen hebben, hebben gewoonlijk reeds verplichtingen inzake de identificatie van de ontvangers van hun uitkeringen, en dragen dikwijls ook verantwoordelijkheid als belastingontvangers of aangevende agenten voor hun eigen nationale belastingdienst. De extra verplichtingen in verband met de uitvoering van de bij deze richtlijn ingevoerde maatregelen zullen waarschijnlijk een aanpassing van de administratieve procedures en de computerprogramma's vereisen, maar de maatregelen zijn zodanig opgezet dat de kosten van deze aanpassing en de extra administratieve lasten in principe relatief beperkt kunnen zijn. De lidstaten zullen rekening moeten houden met deze noodzaak bij de omzetting van de richtlijn in hun nationale recht.

4. Welke economische gevolgen zal het voorstel waarschijnlijk hebben?

- *voor de werkgelegenheid;*
- *voor investeringen en de oprichting van nieuwe bedrijven;*
- *voor de concurrentiepositie van het bedrijfsleven.*

Doordat alle in de Gemeenschap uitgekeerde rente in aanmerking wordt genomen, ongeacht de plaats van vestiging van de debiteur, worden de in de Gemeenschap gevestigde bedrijven niet benadeeld ten opzichte van hun concurrenten in derde landen wanneer zij leningen opnemen. Er is derhalve ook weinig kans dat Europese bedrijven hun emissieactiviteiten naar buiten de Gemeenschap zullen verplaatsen, enkel en alleen om de belasting te vermijden.

De werkingssfeer van de richtlijn is beperkt tot de rente die wordt uitgekeerd aan natuurlijke personen die ingezetenen zijn van een andere lidstaat dan die waar de rente wordt uitgekeerd. De herfinancieringskosten van de bedrijven zouden derhalve slechts marginaal worden beïnvloed door de bronbelasting op de rente.

De wetgeving van de lidstaten is reeds van dien aard, dat voor dividenden een effectieve minimumbelastingheffing kan worden verzekerd, ongeacht de plaats waar zij worden ontvangen. Het feit dat ook een minimum van effectieve belastingheffing op grensoverschrijdende rente mogelijk wordt, zal slechts kunnen bijdragen tot de opheffing van de concurrentievervalsingen tussen de verschillende herfinancieringsinstrumenten die de bedrijven ter beschikking staan, die welke herfinanciering in de vorm van risicokapitaal mogelijk maken, en die welke worden gebruikt voor herfinanciering in de vorm van schuld. Bovendien zal de herfinanciering van ondernemingen in de vorm van risicokapitaal op gelijke voet komen te staan met de herfinanciering van de overheidssector door middel van schulden.

Het verschijnsel dat grensoverschrijdende rente niet wordt belast, heeft immers niet alleen het directe gevolg dat de belastingopbrengsten in verband met deze rente worden misgelopen, maar leidt er ook toe dat sommige lidstaten verplicht zijn - om een mogelijke massale uitstroom van spaargelden te voorkomen - het tarief van de belasting op de binnenlandse rente op een lager niveau vast te stellen dan anders het geval zou zijn geweest.

Het feit dat een minimum van effectieve belastingheffing op grensoverschrijdende beleggingen van spaargelden mogelijk wordt gemaakt, kan ook bijdragen tot het streven van de lidstaten om de belastingdruk beter te verdelen over de verschillende productiefactoren en aldus te komen tot een vermindering van de afdrachten over de inkomsten uit arbeid, hetgeen de bedrijfskosten van de ondernemingen slechts kan verminderen en alleen maar positieve gevolgen voor de schepping van arbeidsplaatsen en de vermindering van de werkloosheid kan hebben .

5. *Bevat het voorstel maatregelen op grond waarvan rekening wordt gehouden met de bijzondere situatie van kleine en middelgrote bedrijven (minder zware of andere eisen, enz.)?*

Het effect van het voorstel op het bedrijfsleven betreft hoofdzakelijk de uitbetalende agenten, die hoogst zelden kleine en middelgrote bedrijven zijn.

Raadpleging

6. *Geef een overzicht van de organisaties die over het voorstel zijn geraadpleegd en zet hun standpunten in grote lijnen uiteen.*

De hoofdbeginselen van het voorstel zijn door de Raad Ecofin van 1 december 1997 goedgekeurd en in het Publicatieblad C 2 van 6 januari 1998 bekendgemaakt. Geen enkele organisatie heeft op deze bekendmaking gereageerd. In mei 1997 heeft de *Confédération Fiscale Européenne* (CFE) echter een studie gepubliceerd waarin de belangrijkste verschillen tussen de belasting van rente en de belasting van dividenden worden geïdentificeerd, en geconcludeerd dat de opheffing van dergelijke verschillen noodzakelijk is voor de totstandbrenging van een uniforme Europese kapitaalmarkt. De *Fédération Hypothécaire Européenne* heeft in antwoord op het verslag van de Commissie "Belastingheffing in de

Europese Unie¹⁴ verklaard te vrezen dat de harmonisatie van de belastingen op de inkomsten uit kapitaal op Europees niveau problematisch kan zijn en kapitaal kan doen wegvloeien naar plaatsen buiten de Gemeenschap waar de ervoor geldende belastingregeling gunstiger is. In mei 1997 heeft de *Fédération Bancaire de l'Union Européenne* in reactie op hetzelfde verslag de vrees uitgesproken dat deposito's en beleggingen naar buiten de Europese Unie zouden worden verplaatst als gevolg van de invoering van een gemeenschappelijke minimumbronbelasting. De *Groupement Européen des Caisses d'Epargne* heeft in juni 1997 de noodzaak van een harmonisatie van de belastingregeling voor inkomsten uit spaargelden erkend en zich uitgesproken voor een soepele overgang naar een definitieve bronbelasting tegen een gematigd tarief.

¹⁴ COM (96) 546 def. van 22.10.1996.

ISSN 0254-1513

COM(98) 295 def.

DOCUMENTEN

NL

10 09 08

Catalogusnummer : CB-CO-98-354-NL-C

ISBN 92-78-36853-9

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg